

รวมสูตรดิน จาก 4 เชียนตัง เรียนลัดการปรุงอาหารให้ชวนชม

“เลี้ยงชวนชมจังกังถึงได้สวยได้อย่างไร”

เป็นคำถามที่ผมเคยโยนใส่ผู้ตกเป็น “ทาส” ความงามของชวนชมระดับเซียนหลายคน

ไม่ว่าจะเป็น จรัญ วงษ์ประเสริฐ King of Arabicum ของวงการชวนชม เขาคือผู้บุกเบิกชวนชม ตระกูลอาราบิกัมให้กลายเป็นที่รู้จักและนิยมอย่างสุดขีด บุกเบิกทั้งทางด้านสายพันธุ์และเทคนิคการปลูกเลี้ยง

จำบ้านเดิม อดีตศิษย์ก้นกุฏิของจรัญครั้งสวนคงประทาน ยังตั้งตระหง่านอยู่ใน อ.คง จ.นครราชสีมา ก่อนจะย้ายไป อ.ปัทมราช ชวนชมอาราบิกัมของเขามักได้รับคำชมเรื่องการเลี้ยงที่มี “วินัย” ด้านความสวยงามสูง ทั้งจากนักเล่นหรือแม้กระทั่งจากเซียนด้วยกันเอง

สมบัติ ธรรมไพศาล หนึ่งในเซียนชวนชม ตระกูลไทยโชโค ชวนชมที่ผ่านมือของเขาล้วนบ่งบอกถึงความเป็น “อัครลักษณ์” มีแบบฉบับเป็นของตนเอง

ซึ่งเป็นสไตล์เดียวกับ ผู้ที่ชื่นชอบชวนชมตระกูลนี้นิยม และแม้เขาจะเคยเผยแพร่เทคนิคการเลี้ยงในทางแจ้งแล้ว แต่น้อยรายนักที่จะถือปี่ให้ดังตามเท่าได้

ไม่เว้นแม้กระทั่ง ศักดิ์ชัย วิริยะไพสิฐ แห่ง “ไพสิฐฟาร์ม” สวนชวนชมดั่งเมืองโอ่งแม้เขาจะไม่ใช่มือไม้ประกวด หากแต่เขา “แตกฉาน” การเพาะกล้าชวนชมและเลี้ยงไม้เล็กทั้งตระกูลไทย โชโคและอาราบิกัม ซึ่งเป็น “โปรคักส์” หลักทำเงินไวด้วหนึ่ง ของสวน เขาเคยลั่นวลีเด็ด “ไม่เป็นหนึ่งในหงสา แต่ก็ไม่เป็นสองในทองอุ” เรื่องการเพาะกล้าชวนชม นั้นแสดงว่าเขามั่นใจในฝีมือของเขาไม่น้อยทีเดียว

เชื่อหรือไม่ว่าความสงสัยที่ผมใช้ถามทั้ง 4 คนกลับได้รับคำตอบเดียวกัน...???

คำตอบนั้นคือ... “สูตรดิน”

สูตรดินหรือส่วนผสมของดินปลูกชวนชมที่นิยมมีส่วนประกอบ 3 ชนิด ได้แก่ ดินใบก้ามปู ปุ๋ยคอก อย่าง ขี้วัวหรือขี้ไก่แล้วแต่หาได้สะดวก และกาบมะพร้าวสับเท่านั้น นำส่วนผสมทั้งหมดคลุกเคล้าให้เข้ากัน จากนั้นใช้ปลูกชวนชมได้เลย นี่คือนสูตรดินพื้นฐานที่นักเล่นทั้งที่เป็นนักสะสมหรือทำเป็นอาชีพนิยมใช้กัน เพราะหาง่ายและรวดเร็ว

แต่ดูจะเป็นสูตรที่ “ล้าหลัง” สำหรับผู้ที่ “ไม่ประณีประนอม” กับชวนชมที่ไร้ความงามและผู้เลี้ยงเพื่อประกวด สูตรดินยุคใหม่จึงมีส่วนผสมมากขึ้น มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น โดยอาศัยการ “หมัก” เข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อให้เกิดการย่อยสลายจนกลายเป็นอินทรีย์ธาตุที่ต้นไม้สามารถนำไปใช้ได้ทันที ซึ่งการหมักดินเพื่อปลูกต้นไม้ก็คงไม่ต่างอะไรกับการ “ปรุงอาหาร” ให้สุกสำหรับมนุษย์

ปัจจัยที่ทำให้การหมักดินเข้ามาเป็น “จิ๊กซอร์” ตัวสำคัญในการเลี้ยงชวนชมให้สวยงาม ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก ดินใบก้ามปูที่มีสภาพไม่เหมือนในอดีต ดินใบก้ามปูคือใบดินก้ามปูที่เกิดการทับ

สูตรดินชวนชมของ

King of arabicum จริญญา วงษ์ประเสริฐ

จริญนั้นเป็นคนแรกๆ ที่ปลูกชวนชมด้วยการหมักดิน ซึ่งเป็นการทำให้ชวนชมหลุดจากไซ้ครวนที่ “จองจำ” ให้เป็นไม้โตช้า เพราะสูตรดินทำให้ชวนชมสมบูรณ์โตไว ก่อนที่สูตรดินของเขาจะถูกเผยแพร่และนำไปเป็นเชื้ออย่างในวงการชวนชม โดยเฉพาะสายพันธุ์ยักษ์ แต่สูตรดินที่เขาเปิดเผยกับผมเป็นสูตรที่ “ไม่” ได้ผ่านการหมักดิน แต่เข้มข้นด้วยสูตรผสมที่ทำให้ชวนชมโตได้ไม่แพ้กัน

สูตรดินสำหรับเพาะเมล็ดชวนชม ประกอบไปด้วยส่วนผสม ดังนี้ 1. ดินเกษตร 3 ส่วน เขาจะใช้ดินผสมชื่อ “ลำดวน” ซึ่งมีส่วนผสมของแกลบดำ นำมาร่อนให้ละเอียด 2. ดินใบก้ามปู 1 ส่วน นำมาขยำให้ละเอียดแล้วร่อนเช่นกัน 3. ขุยมะพร้าว 1 ส่วน 4. ขี้วัวร่อนละเอียด 5. ขี้ไก่อัดเม็ดร่อนละเอียด 6. ขี้ค้างคาวช่วยในการแตกตาหน่อ

นำส่วนผสมทั้งหมดผสมให้เข้ากัน ก่อนจะใช้เป็นวัสดุชั้นยอดสำหรับเพาะกล้าชวนชม ดินผสมสูตรนี้มีส่วนช่วยให้กล้าชวนชมสมบูรณ์ ซึ่งไม่เฉพาะตระกูลอาราบิกัมเท่านั้น หากแต่สำหรับทุกตระกูล

นอกจากสูตรดินที่เป็นอาหารหลักของชวนชมแล้ว ระยะต้นกล้าเพิ่งเมล็ดออกมาล้มตาลูโลกจนมีใบสัก 2-3 ใบ เขาจะใช้ น้ำยาเร่งราก หรือ “บี 1” ผสมกับยาป้องกันเชื้อรา อย่าง สาร “เนคปแทน” รด เมื่อโตขึ้นมาอีกหน่อยเขาจะใช้ สารไบโอแอคติเวเตอร์ หรือที่ในวงการชวนชมรู้จักดีในชื่อ “รีเฟช” ผสมน้ำรด ซึ่งสารตัวนี้จะกระตุ้นให้เกิดการแตกรากฝอย “ต้นไม้มักชนิดเมื่อมีรากฝอยจะเจริญเติบโตไว” จริญบอก ชวนชมก็เช่นกัน

ส่วนสูตรดินที่จะใช้การปลูกลงดินชวนชมทั้งกระถางเล็กและใหญ่จะถูกปรับเปลี่ยนมาเป็น ดินใบก้ามปู 3 ส่วน ดินลำดวน 1 ส่วน เคล้าให้เข้ากัน ขี้วัว ขี้ไก่ โดยไม่ต้องร่อน

เขาย้ำว่าหัวใจสำคัญในการเลี้ยงชวนชมให้สมบูรณ์คือ ช่วงเพาะเมล็ด ต้องมีอาหารที่สมบูรณ์ ลักษณะดินจะอบอวน กิ่งสั้น เข้าลักษณะของชวนชมคอมแพ็คในระยะเล็ก แต่เขาก็ยอมรับว่าจะหาต้นที่คอมแพ็ค โดยธรรมชาติแบบยั่งยืนมีน้อยมาก ร้อยต้นอาจจะมีเพียงต้นสองต้นหรืออาจจะไม่มีเลย แต่ความสมบูรณ์จะช่วยให้ชวนชมสวยใน “มิติ” ของไม้ใหญ่มากกว่า

ถมกันเป็นเวลานานจนเกิดการย่อยสลายกลายเป็นดินร่วนซุย เต็มไปด้วยธาตุอาหาร โดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นทฤษฎีในหน้าตำราเรียนสมัยประถม แต่ด้วยการเติบโตของธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับประเภทกระถางทำให้ความต้องการใช้ดินใบก้ามปูมีสูง จนธรรมชาติผลิตไม่ทันต่อความต้องการ จึงไม่แปลกที่จะเห็นดินใบก้ามปูยุคปัจจุบันมีแต่ใบไม้มากกว่าดิน ซึ่งยังไม่เกิดการย่อยสลาย เมื่อนำมาผสมปลูกต้นไม้ดินเหล่านี้จะยังไม่สามารถผลิตอาหารให้ต้นไม้ได้ทันที ถ้ามีก็คือน้อยมาก ต้องรอให้เกิดการย่อยสลายโดยธรรมชาติเสียก่อน

นี่เป็นข้อสันนิษฐานตามความคิดของผม ไม่ใช่หลักวิชาที่ใช้อ้างอิงใดๆ แต่เชื่อเหลือเกินว่าหลายคนเห็นตรงกัน เช่นเดียวกับเซียนชวนชมหลายคนที่ยังมองเห็นกระจ่างแจ่มมานานแล้ว

ผมจะพาผู้ตกเป็น “ทาส” ความงามของชวนชมทุกคนไปค้นสูตรดินของเซียนทั้ง 4 คน เพื่อเป็นแนวทางในการปรุงอาหารให้ชวนชม

“เป็นปีนหนึ่งใบหงลา เตกใบปีนสองใบตองอู” คำพูดของโพธิ์พารม

ดินชวนชมสูตร

ชำ บ้านเดิน

ชำ บ้านเดิน แห่งเมืองคง เป็นคนหนึ่งในจำนวนไม่กี่คนที่มีเทคนิคการเพาะเมล็ดชวนชมเข้าขั้นสุดยอด อาจเพราะเขารักจะเอาดีด้านนี้โดยเฉพาะ ซึ่งเขาได้รับการถ่ายทอดวิชาจากอาจารย์ใหญ่อย่าง จริญญา วงษ์ประเสริฐ ก่อนจะนำมาปรับเปลี่ยนจนกลายเป็นสูตรของตนเอง

ดินของเขาเกิดจากส่วนผสมของ ดินใบก้ามปู 1 ส่วน ขี้วัว 1 ส่วน แกลบคั่ว 1 ส่วน เมล็ดข้าวลีบหรือรำพวนข้าว 2 ส่วน (เป็นเศษเมล็ดข้าวที่หลงเหลือจากการนวดข้าว หากหาไม่ได้ก็ใช้รำข้าวแทนได้) EM และกากน้ำตาล

วิธีการหมักคือ ทำดอกหรือบ่อสำหรับหมักดินขึ้นมา จากนั้นเทส่วนผสมลงไปทีละอย่าง เริ่มจาก ขี้วัว ดินใบก้ามปู รำพวนข้าว และแกลบคั่ว

นำ EM กับกากน้ำตาลผสมน้ำตามสัดส่วนที่ระบุในฉลาก รดให้ชุ่มจนและ เพื่อช่วยให้การย่อยสลายเร็วขึ้น แล้วทิ้งไว้ประมาณ 1 เดือน ก่อนจะคลุกเคล้าส่วนผสมทั้งหมดให้เข้ากัน จากนั้นรดน้ำให้ชุ่มเกือบและ หมักทิ้งไว้อีกหนึ่งน้อย 3 เดือน หลังจากนั้นจะได้ดินที่ผ่านการย่อยสลายจนร่วนซุยสำหรับเป็นอาหารอันโอชะให้แก่ชวนชม แต่ก่อนนำไปใช้ต้องนำดินไปตากให้แห้งแล้วโรยด้วยปูนขาวเพื่อปรับสภาพดิน สามารถ

นำไปใช้ในการเพาะกล้าชวนชม เขาบอกว่าสูตรดินนี้จะมีส่วนช่วยให้กล้าชวนชมอวบอ้วน 70-80% ที่เดียว

สูตรดินที่ว่านี้ยังเป็นสูตรเดียวกับที่ใช้ในการปลูกลงชวนชมขนาดต่างๆ ของเขาด้วย โดยการนำมาผสมกับกาบมะพร้าวสับเล็ก และเสริมด้วยน้ำยาเร่งรากอย่าง บี 1 และ รีเฟซ สูตรเฉพาะตัวของเขา อีกอย่างที่จะเป็นข้อมูลค่อนข้างลับแต่มีการพูดถึงกันมาก คือการใช้ปุ๋ยบำรุงดินชวนชม คือกันว่าเขาใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ละลายน้ำใช้รดชวนชมอย่างไม่ต้อง “กินยาแก้กลัว” ว่าจะเมา แต่ไม่ขอแนะนำให้ทำตามเพราะเป็นความสามารถเฉพาะตัว ผู้ใช้ต้องมีการควบคุมปริมาณความเข้มข้นของปุ๋ยและระยะเวลาให้พอดี ซึ่งเขามีความรู้เรื่องนี้ดีชวนชมของเขาจึงออกมาอวบอ้วนผิวสวย สมบูรณ์และเขามักจะ “กุมขี้ขนะ” เสมอในเวทีประกวดอาราบีคัม

แม้กระทั่งเซียนใหญ่อย่างจริญญายังต้องมาตัดไม้จากเขาเพื่อส่งตลาดอินโด ในช่วงที่ตลาดยังรุ่งๆ ด้วยความขยันและมุ่งมั่นอย่างจริงจังจนเกิดเป็น “มรรค” เป็น “ผล” ทำให้สวนเล็กๆ ขนาดไม่ถึงไร่ แต่กลับโกยเงินเข้ากระเป๋า ชำ บ้านเดินจำนวนนับล้านบาทแล้ว

สูตรดินปลูกชวนชมไทยโชโค

ของสมบัติ แปดริ้ว

สูตรดินชวนชมของสมบัติ แปดริ้ว ยากที่จะซุกซุ่มมาได้ทั้งหมด เพราะเขามีข้อมูลลับอยู่ส่วนหนึ่ง ซึ่งถือเป็นความลับทางการค้าที่ต้องมีไว้เพื่อความ “เหนือชั้น”

ส่วนผสมสูตรดินของเขาประกอบไปด้วย ดินใบก้ามปู ขี้วัว ขี้ไก่ และ EM วัสดุดังกล่าวเขาจะใช้ความพิถีพิถันเลือกแหล่งที่มา เช่น ดินใบก้ามปูจากแหล่งอยุธยา หรืออ่างทอง ขี้วัวต้องเป็นวัวนมเท่านั้น ขี้ไก่ ต้องเป็นยี่ห้อ “พีพี” จ.ขอนแก่น เพราะเป็นบริษัทที่เลี้ยงไก่และผลิตขี้ไก่เอง เป็นต้น และส่วนผสมอย่าง EM เป็นเคล็ด “โครตลับ” ที่สมบัติ บอกยากกับผมด้วยน้ำเสียง “ซีเรียส” ว่า “ห้ามบอกใคร” ซึ่งเป็นสูตรที่เขา คิดค้นขึ้นเอง และเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่ทำให้สูตรดินของเขามี ความแข็งแรงด้านประสิทธิภาพ

นำส่วนผสมทั้งหมดคลุกเคล้าให้เข้ากันรดด้วย EM หมักทิ้งไว้ อย่างน้อย 3 เดือน เมื่อจะใช้ปลูกก็ผสมกากมะพร้าวสับเล็กลงไป ด้วย ดินที่หมักด้วยส่วนผสมอย่างดี จึงเต็มไปด้วยธาตุอาหาร แม้เวลาปลูกใน กระถางอาจจะดูเหมือนดินแน่น หากแต่ลองกดลงไปจะพบว่านุ่มและ ร่วนซุย อย่างน่าอัศจรรย์ และอย่าได้แปลกใจเลยที่ชวนชมของสมบัติ แปดริ้วจะโตไว ทั้งราก ลำต้น และกิ่ง ผิวสวย ผิวสีเขียวเข้มกลับเป็นมัน ซึ่งตรงนี้แหละสมบัติบอกว่า เป็น “คิชนี่” ความสมบูรณ์ของชวนชม

ความโดดเด่นของชวนชมสมบัติก็คือ รากจัดแผ่เกาะผิวดิน ดูจากรากธรรมชาติต้นไม้ใหญ่ รากทุกด้านใหญ่เมื่อเกาะผิวดินดูหนักแน่น มันคง

สูตรดินของไพสิฐฟาร์ม

เพาะชวนชมปีละแสนเมล็ด

สูตรดินของไพสิฐฟาร์มจะไม่ต่างจากคนอื่น มากนัก โดยมีส่วนผสมของ ดินใบก้ามปู ขี้วัว ขี้หมู รำข้าว EM และกากน้ำตาล นำส่วนผสมทั้งหมดเคล้าให้ เข้ากัน รดด้วย EM หมักทิ้งไว้ 3 เดือน ใช้ในการเพาะ กล้าชวนชม หากจะนำไปปลูกชวนชมก็ผสมกาก มะพร้าวสับ

ด้วยส่วนผสมดังกล่าวจึงทำให้กล้าชวนชมของ เขาค่อนข้างสมบูรณ์อวบอ้วน ซึ่งเขายอมรับว่าเทคนิคที่ จะทำให้ชวนชมสมบูรณ์ไม่ได้อยู่ที่สูตรดินเพียงอย่าง เดียว หากแต่อยู่ที่ “กลทางเคมี” ด้วย ไม่ว่าจะเป็น เรื่องสารที่ช่วยในการหยุดการเจริญเติบโต อย่าง เมพิลวอคคลอไรด์ และ แพลโคบิวทราโซล สารช่วยใน การแตกตายอด อย่าง ไซโตโคนิน และปุ๋ยที่ช่วยให้ดิน สมบูรณ์อวบอ้วนอย่างสูตร 0-52-46 เป็นต้น ธาตุอาหาร ที่เป็นเคมีเหล่านี้จะช่วยให้ต้นชวนชมออกมาอ้วนเต็ม แตกกิ่งรอบต้น ไม่ว่าจะเป็นชวนชมในตระกูลไทยโชโค โดยเฉพาะพันธุ์ดั้งสร้างชื่ออย่าง “เขากินช้อน” ราชนิพนธ์ดอก และอีกหลายตัวในตระกูลอาราบิคัม จนอดไม่ได้ที่จะมี นักเล่นจำนวนไม่น้อยเข้าไปสวนเขา ทั้งที่ซื้อ ไปเพื่อ นำไปเลี้ยงและเพื่อนำไปขายต่อ แม้เขาจะโพลงบอกกับ วงการว่า ไม้ของเขาสวยด้วยเคมีก็ตาม

จะเห็นได้ว่าสูตรดินหรืออาหารที่เหล่าเซียนปรุงให้กับชวนชมมีส่วนผสมและวิธีการไม่ แตกต่างกันมากนัก อยู่ที่การหมักเพื่อให้เกิดการย่อย สลายเป็นสำคัญ ซึ่งพิเคราะห์แล้วก็พบว่าดินที่เขาใช้ ปลูกชวนชมก็คือ “ปุ๋ยหมัก” นั่นเอง ชวนชมจึงมี ความสมบูรณ์เต็มที่

ยา บ้านดิน

